

**Οικία Χατζηγεωργάκη
Κορνέσιου (Λευκωσία)**

REPUBLIC OF CYPRUS
DEPUTY MINISTRY OF TOURISM

Στην πρωτεύουσα της Κύπρου, στην εντός των Ενετικών Τειχών πόλη, βρίσκεται το αρχοντικό του Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου. Συγκεκριμένα στην ενορία Αγίου Αντωνίου, κοντά στην Αρχιεπισκοπή, στην γωνία Χατζηγεωργάκη και Πατριάρχη Γρηγορίου Ε' θα βρείτε το αρχοντικό, που χρονολογείται στα τέλη του 18^{ου} αιώνα και θεωρείται το σημαντικότερο δείγμα αστικής αρχιτεκτονικής της εποχής εκείνης, που σώζεται στη Λευκωσία. Το αρχοντικό ξεχώριζε ανέκαθεν ανάμεσα στα πλινθόκτιστα και πετρόκτιστα σπίτια που κυριαρχούσαν στην περιοχή. Πετρόκτιστες διώροφες κατοικίες με καφασωτά παράθυρα και κιόσκια που πρόβαλλαν πάνω από τους δρόμους, όπως αυτή του Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου, κήποι με λεμονόδεντρα και φοινικίες, τζαμιά με μιναρέδες, χάνια, τουρκικά λουτρά και παζάρια έδιναν τότε χρώμα ανατολίτικο σε μια πολιτεία όπου η Τουρκοκρατία συμπλήρωνε τρεις ολόκληρους αιώνες. Ανάμεικτο ήταν και το πλήθος που κατοικούσε στην πρωτεύουσα (Τούρκοι, Έλληνες και Αρμένιοι), με έντονες μεταξύ τους διαφορές, αλλά ενωμένοι με την αγάπη για την ίδια γη που όλοι τους θεωρούσαν πατρίδα. Αυτές ήταν οι εντυπώσεις του Αρχιδούκα της Αυστρίας Louis Salvator, όταν είχε επισκεφθεί την πρωτεύουσα το 1873.

Το αρχοντικό, ή το «κονάκι» του Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου, όπως αλλιώς λέγεται, ξεχωρίζει τόσο για τον μνημειακό του χαρακτήρα, την ιδιαιτερότητα της αρχιτεκτονικής του και το μοναδικό ζωγραφικό διάκοσμο στο εσωτερικό του, όσο και για την ιστορική του σημασία.

Παίρνοντας τα σημεία αυτά ένα προς ένα, αρχίζουμε την περιήγησή μας στην ιστορία του:

Το αρχοντικό αυτό ήταν η κατοικία του Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου που καταγόταν από την Κρήτη Τέρρα της επαρχίας Πάφου, και κατείχε τον τίτλο του Δραγομάνου (Διερμηνέα) του Σεραγίου. Αξίωμα σημαντικό που δινόταν σε άτομα υψηλής μόρφωσης, που γνώριζαν καλά την ελληνική, και την τούρκικη γλώσσα. Ως Διερμηνέας, ο Χατζηγεωργάκης ασχολείτο με φορολογικά και διοικητικά ζητήματα, μέσω των οποίων ερχόταν σε επικοινωνία με την τοπική διοίκηση της Κύπρου, δηλαδή τον «μουχασίλη» (τούρκο κυβερνήτη) και τους αγάδες από τη μια και με τους αρχιερείς και τους «κοτζαμπάσηδες» (προκρίτους) από την άλλη. Ο Χατζηγεωργάκης έχαιρε μεγάλης εκτίμησης και σεβασμού από τον λαό και τους κληρικούς. Η συνεργασία του με τους κληρικούς ήταν καθοριστική για την αποπομπή του τυραννικού Κυβερνήτη Χατζημπακκή, που είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθεί το κύρος και η δύναμη του. Γύρω στα 1796 του απονεμήθηκε ο τίτλος του ισόβιου

Δραγομάνου της Κύπρου με το διάταγμα Khatt-i-Sherif, που εξέδωσε ο Σουλτάνος Σελήμ Γ'.

Λόγω της θέσης και των γνωριμιών του, ο Δραγομάνος έχαιρε μεγάλης οικονομικής επιφάνειας, δεν χρησιμοποίησε όμως ποτέ τη δύναμη και τα πλούτη του για δικό του όφελος. Σύμφωνα με το ποίημα άγνωστου ποιητή που γράφτηκε μετά τον αποκεφαλισμό του, αλλά και με άλλες γραπτές πηγές, συνείσφερε πολύ στην προστασία των Χριστιανών, των λεπτρών, στην οικονομική και ηθική ενίσχυση της Κυπριακής Εκκλησίας και στην παιδεία. Αυτός και η σύζυγός του Μαρουδιά, που ήταν ανηψιά του Αρχιεπισκόπου Χρύσανθου, επέδειξαν πατριωτικά και φιλόφροντα αισθήματα.

Παρόλα αυτά υπήρχαν πολλοί που έτρεφαν αρνητικά αισθήματα για το πρόσωπο του Χατζηγεωργάκη. Οι Τούρκοι αγάδες έβλεπαν με φθόνο και ανησυχία την άνοδο του Δραγομάνου και του Αρχιεπισκόπου στη θέση των ρυθμιστών της πολιτικής και οικονομικής ζωής του τόπου και τον ταυτόχρονο παραγκωνισμό των ιδίων, αφού ως κατακτητές είχαν συνηθίσει μέχρι τότε να είναι οι κύριοι φορείς της εξουσίας και οι αποδέκτες των προνομίων που απέρρεαν απ' αυτή.

Από την άλλη, μερίδα του λαού ήταν δυσαρεστημένη από τις βαριές φορολογίες - και επομένως με το Χατζηγεωργάκη που ήταν υπεύθυνος για την είσπραξη τους. Εχθρική στάση κατά του Δραγομάνου κράτησε και ο Γάλλος πρόξενος Regnault, που θεωρούσε το Χατζηγεωργάκη Ρωσόφιλο και επομένως εχθρό της Γαλλίας.

Αυτή η δυσαρέσκεια εκδηλώθηκε και με την εξέγερση των Οθωμανών της Κύπρου το 1804, λόγω της αύξησης της φορολογίας και της σιτοδείας. Οι στασιαστές ξεσηκώθηκαν αρχικά εναντίον των τούρκικων Αρχών, οι οποίες κατάφεραν να στρέψουν την οργή, κατά της Εκκλησίας και του Δραγομάνου. Το αρχοντικό του Χατζηγεωργάκη παραβιάστηκε και λεηλατήθηκε από το εξαγριωμένο πλήθος. Ο ίδιος και η οικογένειά του διέφυγαν στην Κωνσταντινούπολη, όπου παρέμειναν 3 χρόνια. Στη θέση του, ο Δραγομάνος διόρισε ως επίτροπό, το βοηθό του, Νικόλαο Νικολαΐδη, ο οποίος δεν άργησε να εκμεταλλευτεί τη θέση του και να πλουτίσει, συνεργαζόμενος στενά με τον μουχασίλη και εφαρμόζοντας τυραννικές μεθόδους για την είσπραξη των φόρων. Όταν ο Δραγομάνος απαλλάχθηκε από τις κατηγορίες, επέστρεψε το 1807 ώστε να ελέγξει τους λογαριασμούς. Ο Νικολαΐδης και ο Χασάν Αγάς, για να αποφύγουν τη λογοδοσία για τις αυθαιρεσίες τους, έστειλαν συκοφαντική αναφορά εις βάρος του Δραγομάνου στον Σουλτάνο. Τότε με απόφαση της Υψηλής Πύλης εκδόθηκε διάταγμα για τη σύλληψή του και για έλεγχο των λογαριασμών

του κατά τα τελευταία είκοσι χρόνια. Ο Χατζηγεωργάκης το πληροφορήθηκε και διέφυγε ξανά στην Κωνσταντινούπολη ώστε να αποδείξει την αθωότητά του, αλλά αυτή τη φορά δεν τα κατάφερε. Αποκεφαλίστηκε το Μάρτη του 1809 στην Κωνσταντινούπολη με εντολή του νέου Μεγάλου Βεζύρη Γιουσούφ Ζία που τον μισούσε, παρόλες τις προσπάθειες των πρεσβευτών της Αγγλίας και της Ρωσίας, που εξασφάλισαν κάπως αργά τη σουλτανική εντολή για τη σωτηρία του.

Η περιουσία του δημεύθηκε και η οικογένεια του γνώρισε την εξορία και τη φυλάκιση για αρκετά χρόνια. Το αρχοντικό του αγοράστηκε από την Τουρκάλα Χατιζέ χανούμ Μαγνήσαλη για 13.000 γρόσια.

Το 1830 επέστρεψε από την Κωνσταντινούπολη ο μικρότερος γιος του Δραγομάνου, ο Τσελεπή Γιάγκος, που αγόρασε την οικία με δάνειο που πήρε από την Αρχιεπισκοπή. Ο Τσελεπή Γιάγκος εγκαταστάθηκε στο πατρικό του σπίτι με τη σύζυγό του Ιουλιανή, του γένους Βονιτσιάνο. Ο ίδιος πέθανε το 1874 και η σύζυγος του παρέμεινε σε αυτό μαζί με την οικογένεια της ανηψιάς της Ουρανίας Ζαχαριάδου Οικονομίδα, την οποία είχε υιοθετήσει αφού δεν είχε δικά της παιδιά. Το αρχοντικό πέρασε μετά στα χέρια των τεσσάρων θυγατέρων της Ουρανίας. Με τον θάνατο της τελευταίας ενοίκου Ιουλίας Πική το 1979 και σύμφωνα με την επιθυμία της ίδιας αλλά και της αδελφής της Άννας Δημητριάδου, το μέρος της οικίας που τους ανήκε μαζί με την επίπλωση του κληροδοτήθηκε στην Αρχιεπισκοπή. Το υπόλοιπο τμήμα της οικίας αποκτήθηκε από το Τμήμα Αρχαιοτήτων.

Χάρη στις προσπάθειες του Τμήματος Αρχαιοτήτων το αρχοντικό κηρύχθηκε ως «Αρχαίο Μνημείο» το 1935. Κατά την περίοδο 1981-1987 έγιναν συστηματικές εργασίες συντήρησης καθώς και αποκατάστασης του αρχοντικού, το οποίο βραβεύθηκε από τη «Europa Nostra». Σήμερα διατηρεί την αρχιτεκτονική του μορφή όπως αυτή είχε διαμορφωθεί μέχρι τα τέλη του 19^{ου} αιώνα, δηλαδή πριν από το διαχωρισμό του, μεταξύ των κληρονόμων.

Πρόκειται για ένα μνημείο που διασώζει και μεταφέρει την ατμόσφαιρα που επικρατούσε στην εποχή του Χατζηγεωργάκη αλλά και στη νεότερη ιστορία του. Σήμερα λειτουργεί ως Εθνολογικό Μουσείο και χώρος πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Ας γνωρίσουμε τώρα καλύτερα το μνημείο και ας κινηθούμε στους χώρους του.

Φαίνεται ότι προϋπήρχε στο χώρο κάποιο κτίριο το οποίο ανακαινίστηκε και επεκτάθηκε από τον ίδιο το Δραγομάνο. Η εγγάρακτη χρονολογία 1793 που βρίσκεται σε εντοιχισμένη πλάκα στο εσωτερικό της κύριας εισόδου, πιθανότατα να σηματοδοτεί τη συμπλήρωση των εργασιών διαμόρφωσης του αρχοντικού. Ο Χατζηγεωργάκης ζούσε εδώ με την οικογένειά του. Χρησιμοποιούσαν το υφιστάμενο αρχοντικό, καθώς και την οικία που υπήρχε στο πίσω μέρος του κτιρίου, το οποίο στη συνέχεια κατεδαφίστηκε και σώζεται μόνο η εξώθυρά του.

Αν και ο Δραγομάνος είχε το γραφείο του στο Διοικητήριο, φαίνεται να χρησιμοποιούσε τακτικά και το κονάκι του ως γραφείο και ως χώρο συγκέντρωσης των συνεργατών του, καθώς και για φιλοξενία επισκεπτών.

Το αρχοντικό είναι ένα μεγάλο διώροφο κτίριο, κτισμένο από ντόπιο πελεκητό πωρόλιθο και αποτελούμενο από τρεις πτέρυγες σε σχήμα Π. Οι όψεις του προς τους δρόμους έχουν φρουριακό χαρακτήρα, με συμπαγείς τοίχους και τρεις σειρές ψηλά σιδερόφρακτα ανοίγματα. Τα παράθυρα του ορόφου είναι μεγαλύτερα και ενισχίζονται με σιδεριά μόνο στο κάτω μέρος. Σε αυτά αντιστοιχεί μια τρίτη σειρά από μικρότερα ορθογώνια παράθυρα με καφασωτό. Στη βόρεια πρόσοψη προβάλλει πάνω από την κύρια είσοδο κλειστός ξύλινος εξώστης, το κιόσκι. Οξυκόρυφη καμάρα με ανάγλυφο διάκοσμο (ίσως από παλαιότερο οικοδόμημα) σχηματίζει το υπέρθυρο, που επιστέφεται από εντοιχισμένη ανάγλυφη μαρμάρινη πλάκα στην οποία απεικονίζεται το φτερωτό λιοντάρι της Βενετίας. Το λιοντάρι είναι με το πρόσωπο στραμμένο κατ'ένώπιον και το δεξί του πόδι πάνω σε ανοικτό Ευαγγέλιο με τη λατινική επιγραφή «Pax tibi Marce Evangelista meus» («Ειρήνη σε σένα Μάρκε, Ευαγγελιστή μου»). Δεξιά του λιονταριού διακρίνεται πύργος με σημαία και στο κέντρο δικάφαλος αετός πάνω σε ασπίδα, πλαισιωμένη από κλάδους με ρόδια σε οριζόντια διάταξη. Στο κέντρο του αετού απεικονίζεται σταυρός πάνω σε λοφίσκο και στο κάτω άκρο της πλάκας υπάρχει ταινία από ανθέμια. Ο σταυρός πάνω στο λοφίσκο παραπέμπει, στην απλούστερη μορφή του, το οικόσημο των Ποδοκατάρων, εκλατινισμένης Ελληνικής οικογένειας, από τις σημαντικότερες της Κύπρου γύρω στα 1500. Το όνομά της δόθηκε σε έναν από τους προμαχώνες των τειχών της Λευκωσίας (προμαχώνας Podocadaro) που κτίστηκε με δαπάνη της οικογένειας. Ωστόσο η συγκεκριμένη πλάκα δεν αποτελεί οικόσημο και πρέπει να μεταφέρθηκε εδώ από άλλο, παλαιότερο κτίριο.

Εισερχόμαστε στο αρχοντικό και αμέσως αντικρίζουμε τις δύο πτέρυγες που εκτείνονται προς Νότο και περικλείουν τμήμα της αυλής. Σε αντίθεση με την πρόσοψη, το μεγαλύτερο μέρος του ορόφου αποτελείται από ξύλινο πλαίσιο συμπληρωμένο με διάφορα υλικά πλήρωσης και πολλά ανοίγματα.

Προτού προχωρήσουμε, ας κοιτάξουμε πίσω, πάνω από την είσοδο. Θα αντικρίσουμε μια εντοιχισμένη μαρμάρινη πλάκα-φυλακτό, στην οποία διακρίνεται το μονόγραμμα του Χατζηγεωργάκη και η χρονολογία 1793, που αποδίδεται με γράμματα και αριθμούς, κάτω από τρεις ανάγλυφους σταυρούς. Ο μεσαίος σταυρός με τη συντομογραφία *IC XC NI KA* συνοδεύεται από τη Λόγχη και το Σπόγγο, τα σύμβολα του Θείου Μαρτυρίου. Η ίδια σύνθεση επαναλαμβάνεται στον ανάγλυφο διάκοσμο στο πάνω μέρος της μαρμάρινης κρήνης που βρίσκεται στην αυλή ανάμεσα στις δύο πτέρυγες. Στο ίδιο σημείο υπάρχει ανάγλυφη χρονολογία «1803 Ιουλίου 29». Στο μέσο της πλάκας που βλέπουμε στην κρήνη υπάρχει ανάγλυφη σύνθεση με δικέφαλο αετό και στα δύο άκρα ανθρωπόμορφα πτηνά που πατούν σε διακοσμητικούς ημικίονες. Πίσω από την κρήνη υπάρχει κτιστή δεξαμενή. Το νερό έτρεχε σε βαθιά ορθογώνια λεκάνη, μια αρχαία σαρκοφάγο σε δεύτερη χρήση.

Κοιτάζοντας τώρα τις τρεις πτέρυγες βλέπουμε ότι η δυτική διατηρεί το φρουριακό χαρακτήρα των προσόψεων με τη συμπαγή τοιχοποιία από πωρόλιθο, ενώ ο όροφος της ανατολικής και της βόρειας πτέρυγας αποτελείται από ξύλινο πλαίσιο συμπληρωμένο με διάφορα υλικά πλήρωσης, (ντολμάς). Τα ξύλινα στοιχεία, τα πολλαπλά ανοίγματα και οι κάτασπροι τοίχοι του ορόφου δίνουν στις πτέρυγες αυτές ένα πιο ανάλαφρο χαρακτήρα. Χαρακτηριστικό στοιχείο της αρχιτεκτονικής του μνημείου είναι οι οξυκόρυφες καμάρες του ισογείου που περιτρέχουν εσωτερικά και τις τρεις πλευρές, δημιουργώντας στοές (ηλιακούς) γύρω από την αυλή. Ένα από τα δωμάτια του ισογείου στη βόρεια πλευρά (ανατολικά) έχει μετατραπεί σε γραφείο φύλακα ενώ η μεγάλη αίθουσα στα βορειοδυτικά προσφέρεται για εκθέσεις, διαλέξεις, μουσικές παραστάσεις και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Στην ανατολική πτέρυγα του αρχοντικού η σκάλα με το ξύλινο στέγαστρο μας οδηγεί στον όροφο, που κοσμεύεται με τα έπιπλα της οικίας τα οποία ήδη υπήρχαν κατά την κατοίκησή του από τα τέλη του 19^{ου} ως τις αρχές του 20^{ου} αιώνα (περίοδος Αγγλοκρατίας), καθώς και με έπιπλα και αντικείμενα της ίδιας εποχής που δωρήθηκαν ή αγοράστηκαν από το Τμήμα Αρχαιοτήτων. Εισερχόμαστε κατευθείαν στην αίθουσα εισόδου, τον ηλιακό, ένα φωτεινό

καθιστικό χάρη στα πολλά ανοίγματα, το οποίο επικοινωνεί με τα κυριότερα δωμάτια του ορόφου. Ευδιάκριτο είναι το πορτραίτο του Κωνσταντίνου Ζαχαριάδη, αδελφού της Ουρανίας Ζαχαριάδου, τελευταίας ενοίκου αυτής της πτέρυγας της οικίας. Πρόκειται για ελαιογραφία που υπογράφει ο ζωγράφος Ε. Ιωαννίδης.

Ο ηλιακός επεκτείνεται βόρεια και καταλήγει σε μικρό καλυμμένο εξώστη με υπερυψωμένο δάπεδο – το κιόσκι που φαίνεται στην πρόσοψη. Στα ανατολικά του εξώστη βρίσκεται ευρύχωρο τετράγωνο δωμάτιο με δεκατέσσερα παράθυρα σε δύο σειρές, γνωστό με την ονομασία «Τίμιο Ξύλο» αφού λειτουργούσε άλλοτε ως ευκτήριος οίκος. Τώρα εκτίθενται εδώ οικογενειακά κειμήλια, εικόνες και δείγματα μεσαιωνικής και νεότερης κεραμικής. Ιδιαίτερα εντυπωσιακό είναι το σερβίτσιο με τα 12 φλιτζάνια του καφέ, από επιχρυσωμένη πορσελάνη, σε κασετίνα, δώρο της Lady Stanhope στην Ιουλιανή Βοντιτσιάνου.

Δυτικά του εξώστη βρίσκεται μεγάλη αίθουσα με συλλογή διαφόρων εκθεμάτων από την Τουρκοκρατία και τις πρώτες δεκαετίες της Αγγλοκρατίας όπως χάλκινα σκεύη, οπισθογεμή τουφέκια, κοσμήματα, πίπες και νομίσματα. Εδώ θα πρέπει να αναφερθεί η άνθιση της αργυροχοΐας και της χρυσοχοΐας στην Κύπρο, κατά τον 17^ο – 19^ο αιώνα και ειδικά στη Λευκωσία, που ήταν σημαντικό κέντρο της παραδοσιακής αυτής τέχνης. Χαρακτηριστικές και πολύ λεπτομερείς είναι οι αντίστοιχες αναφορές που περιέχονται σε ορισμένες σελίδες του Κατάστιχου του Χατζηγεωργάκη, στο οποίο ο ίδιος καταγράφει την κινητή και ακίνητη περιουσία του.

Δυτικά του ηλιακού βρίσκεται η τραπεζαρία και νοτιοδυτικά η κρεβατοκάμαρα που ανοίγουν προς τον ηλιακό, δωμάτια επιπλωμένα σύμφωνα με τη αισθητική των αρχών του 20^{ου} αιώνα.

Στην άλλη πλευρά του ηλιακού, νότια εκτείνεται διάδρομος με μεγάλα παράθυρα προς την αυλή, στον οποίο ανοίγουν τρία δωμάτια. Το πρώτο διαθέτει εσωτερική σκάλα που επικοινωνεί με το ισόγειο ενώ εδώ βλέπουμε τοιχογραφία με ένοπλη αντρική μορφή. Στα δύο συνεχόμενα δωμάτια, που αρχικά αποτελούσαν ένα ενιαίο χώρο, εκτίθεται διδακτικό υλικό - πληροφοριακά κείμενα και αντίγραφα διαφόρων εγγράφων, που φωτίζουν τις διάφορες πτυχές της προσωπικότητας του Δραγομάνου Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου. Επίσης εκτίθενται σχέδια, φωτογραφίες και επεξηγηματικά κείμενα που αναφέρονται στην αρχιτεκτονική εξέλιξη του αρχοντικού, στις εργασίες αποκατάστασης, και στη μελέτη χρωμάτων. Στην άκρη του διαδρόμου υπάρχει ένα επιδαπέδιο ρολόι του 18^{ου} αιώνα, κατασκευασμένο από τον Isaac Rogers. Ανήκε αρχικά στον Michel de Vezin Πρόξενο των

Άγγλων στο Αλέππο (πόλη της Συρίας) και στην Κύπρο. Το ρολόι πέρασε στη συνέχεια στα χέρια του Ζήνωνος Πιερίδη στη Λάρνακα, ο οποίος το δώρισε στο Κυπριακό Μουσείο το 1961. Παρόμοιου τύπου ρολόι με ξύλινη θήκη και ομοίωμα πλοίου που κινείται στο εκκρεμές, υπάρχει στην Εκκλησία του Αγίου Αντωνίου κοντά στην οικία Χατζηγεωργάκη.

Η πόρτα δίπλα από το ρολόι ανοίγει στην επίσημη σάλα, τον *καλό οντά*, που ονομαζόταν επίσης *Ασπαστικός οίκος* ή *Ασπαστικόν* και λειτουργούσε ως χώρος υποδοχής των επισκεπτών. Το δωμάτιο είναι επιπλωμένο με χαμηλούς κινητούς καναπέδες, στρωσίδια από τσόχα και βελούδινα μαξιλάρια. Η συμβατή αυτή αναπαράσταση του *καλού οντά* έγινε με βάση τις πληροφορίες για την επίπλωση της «απάνω σάλας» και των άλλων χώρων υποδοχής που περιέχονται στο χειρόγραφο κατάστιχο της περιουσίας του Χατζηγεωργάκη. Την επίπλωση συμπληρώνει χάλκινος δίσκος που στηρίζεται σε χαμηλά πόδια και λειτουργεί ως τραπέζι, ναργιλές και μαγκάλι. Με την πρώτη ματιά εντοπίζει κανείς τα κοινά χαρακτηριστικά με άλλους ανάλογους χώρους αρχοντικών σε αστικές περιοχές της Οθωμανικής επικράτειας. Χαρακτηριστική για την εποχή είναι η ξύλινη επένδυση των τοίχων με τον πολύχρωμο ζωγραφικό διάκοσμο με μπουκέτα λουλουδιών, και τα εντοιχισμένα ντουλάπια – το ένα με κρύπτη που οδηγεί στη στέγη – στο βόρειο τοίχο, με διάκοσμο που μιμείται το μάρμαρο. Και στις τρεις πλευρές του καθιστικού υπάρχουν ψηλά παράθυρα. Το ταβάνι πάνω από το υπερυψωμένο καθιστικό διατηρεί τον αρχικό περίτεχνο ξυλόγλυπτο διάκοσμο του, επιχρυσωμένο και ζωγραφισμένο με ζώνες λουλουδιών. Σε έντονους χρωματισμούς είναι η διακόσμηση στο ορθογώνιο τμήμα του ταβανιού, όπου κυριαρχούν τα γεωμετρικά μοτίβα. Η διακόσμηση στην εσοχή του βόρειου τοίχου απεικονίζει πολιτεία, ίσως την Κωνσταντινούπολη, με θολωτά σπίτια, τείχος, κυπαρίσσια, κρουνούς και μπροστά της θάλασσα με γέφυρα, πλαισιωμένη από δύο αγγέλους που κρατούν σάλπιγγες. αυτός, ο «γραμμένος καλός οντάς», όπως ονομαζόταν, είναι ο μοναδικός που σώζεται σε ολόκληρη την Κύπρο.

Σημαντικά είναι και τα τέσσερα πορτρέτα στους τοίχους. Νότια βλέπουμε δύο πορτρέτα του Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου, στα οποία εικονίζεται να κρατά φερμάνι, φορώντας «μηλωτή» (γούνα) και «σαμουροκάλπακο» στην κεφαλή (κάλυμμα από δέρμα σαμουριού), την επίσημη δηλαδή στολή του Δραγομάνου. Ανατολικά και δυτικά στα δύο νεότερα πορτραίτα απεικονίζονται ο γιος του Χατζηγεωργάκη, Τζελεπή Γιάγκος και η σύζυγός του, Ιουλιανή Βοντισιάνου. Είναι έργα του ζωγράφου Κωνσταντίνου Τακκατζή, χρονολογίας 1852 και 1851 αντίστοιχα.

Επιστρέφοντας στην αυλή ανατολικά αντικρίζουμε πετρόκτιστα κτίσματα που αποτελούσαν την αρχική κουζίνα και τις εστίες του μαγειρείου οι οποίες ήταν στεγασμένες με καπνοδόχους. Νότια βρίσκεται ανεξάρτητο κτίσμα, το οικογενειακό λουτρό (χαμάμ), που αποτελείται από τρία συνεχόμενα δωμάτια. Στο βάθος της αυλής σώζεται μεγάλη κτιστή δεξαμενή.

Με όλες αυτές τις πληροφορίες και εντυπώσεις που έχετε σχηματίσει μεταφερθείτε στην ατμόσφαιρα του 18^{ου} αιώνα στην Κύπρο, και φανταστείτε, σε αυτό εδώ το αρχοντικό, τους υπηρέτες απασχολημένους με τις καθημερινές τους εργασίες, τον Δραγομάνο Χατζηγεωργάκη Κορνέσιο να υποδέχεται τους εκλεκτούς καλεσμένους του, στον καλόν οντά και την σύζυγό του Μαρουδιά να κάθεται στο κιόσκι με το κέντημα της.

Σε κοντινή απόσταση από το κονάκι του Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου βρίσκονται και άλλα σημαντικά μνημεία όπως: Τα Λουτρά και το Τέμενος Ομεριέ, η Εκκλησία του Αγίου Αντωνίου, η παλιά Αρχιεπισκοπή, ο Καθεδρικός ναός του Αγίου Ιωάννη, το Βυζαντινό και Εθνογραφικό Μουσείο, το Μουσείο Αγώνος, το Παγκύπριον Γυμνάσιον (εκεί όπου φοίτησε ο Χατζηγεωργάκης Κορνέσιος), η Σεβέρειος Βιβλιοθήκη, το Υδραγωγείο Σιλιχτάρ (που κτίστηκε με δωρεά του Δραγομάνου Χατζηγεωργάκη), το Άγαλμα της Ελευθερίας, τα Ενετικά Τείχη και η Πύλη Αμμοχώστου (μνημείο που βράβευσε η Europa Nostra).

Ώρες επισκέψεων του μνημείου:

Τρίτη, Πέμπτη, Παρασκευή 08.30 – 15.30

Τετάρτη 08.30 – 17.00

Σαββάτο 09.30 – 15.30

Κυριακή και Δευτέρα κλειστό

Κλειστό τις πιο κάτω ημερομηνίες:

25 και 26 Δεκεμβρίου

Παραμονή Πρωτοχρονιάς και 1^η του χρόνου

Κυριακή και Δευτέρα του Πάσχα.